

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 18/04

Meditaties: Deze meditatie staat ook online op <https://youtu.be/WXL-8hGCxEw>

Hou je van me?

Meditatie door ds Jelle Brouwer (Predikant VPK Mechelen-Noord)

Intro uit *Anatevka*

Welkom

Welkom, vrienden in onze online dienst.

“Hou je van me?” - een schijnbaar alledaagse vraag, die in de musical *Anatevka* door Tevje de melkboer wordt gesteld aan zijn vrouw Golde. Zij staan op de drempel van een nieuwe tijd waarin mensen met elkaar gaan trouwen uit liefde en ze vragen zich af, of je nu ook in hun relatie van liefde kunt spreken. Na veel aarzeling volgt dan het antwoord: ‘Ik dacht haast van wel’, als ze de voorbije 25 jaar de revue hebben laten passeren, waarin ze dagelijks elkaars leven hebben gedeeld, voor elkaar hebben gezorgd en zij aan zij en schouder aan schouder hebben gestaan in alle wisselvalligheden van het bestaan. Een mooie definitie van wat liefde inhoudt.

‘Hou je van me?’ In onze evangelielezing van vandaag komt die vraag terug in een heel andere context, waarin van trouwe ondersteuning niet bepaald sprake is. En dan wordt het des te spannender, wat het antwoord gaat zijn en wat dat oproept. Enfin, u zult het wel horen. Maar wie ons nooit in de steek zal laten, maar altijd zal steunen en nabij blijven met Zijn liefde in gezondheid en ziekte, in voor- en tegenspoed, dat is de HEER, onze God.

Onze Hulp is in de Naam van de Heer,
Die hemel en aarde gemaakt heeft;
Die trouw blijft tot in eeuwigheid
En niet loslaat wat Zijn hand aan ons begon.

Genade zij u en vrede van God onze Vader
en van Jezus Christus, onze Heer.
Amen.

Kyrie-gebed

Laat ons de Heer aanroepen
voor de nood van de wereld
en Zijn naam prijzen,
want Zijn barmhartigheid heeft geen einde.

Laat ons bidden.

Heer, uw aarde ademt zwaar van schuld:
gedane zaken nemen geen keer
eens gedaan blijft altijd gebeurd
eens nagelaten blijft altijd gemist.
Daarom bidden we U: Heer, ontferm U.

Mens en maatschappij zijn verkocht
aan de gevolgen van hun daden en nalatigheid
aan de wetten van oorzaak en gevolg
aan de wet van de traagheid
die stug doorgaat
en anderen meesleept:

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 18/04

erfgenamen van schuld.

Daarom bidden wij U: Christus, ontferm U.
Wij bidden U om de ontferming van uw liefde;
werk onder uw mensen met de kracht
van uw opstanding, van uw vergeving
waardoor gedane zaken een k er nemen
en mensen bevrijd raken
van hun eigen en van elkaars schuld.
Daarom bidden wij U: Heer, ontferm U.
Amen.

De Heer is opgestaan,
Zijn goedertierenheid vervult de aarde
en zijn gerechtigheid het land.
De ootmoedigen zien het en verheugen zich,
wie in het stof neerligt zal opstaan en zich verblijden.

Loven wij de Heer met de woorden van Lied 632. *Naar G.F.H. Kelling*

Lied: Dit is de dag die de Heer heeft gemaakt en gegeven (NLB 632)

Dit is de dag
die de Heer heeft gemaakt en gegeven.
Laat ons Hem loven en danken,
verheugd dat wij leven.
Diep in de nacht heeft Hij verlossing gebracht.
Heeft Hij ons licht aangeheven.

Nu zend uw Geest, als een vuur,
als een stem in ons midden.
Dat wij van harte elkander
verstaan en beminnen.
En zo voortaan eren Gods heilige Naam.
En Hem in waarheid aanbidden.

Waren wij dood door de zonde
verminkt en verloren.
Doven van harte, verhard
om zijn woord niet te horen.
Hij is zo groot, Hij overmande de dood.
Wij zijn in Jezus herboren.

Evangelie: Johannes 21:15-24

¹⁵ Toen ze gegeten hadden, sprak Jezus Simon Petrus aan: ‘Simon, zoon van Johannes, heb je mij lief, meer dan de anderen hier?’ Petrus antwoordde: ‘Ja, Heer, u weet dat ik van u houd.’ Hij zei: ‘Weid mijn lammeren.’ ¹⁶ Nog eens vroeg hij: ‘Simon, zoon van Johannes, heb je me lief?’ Hij antwoordde: ‘Ja, Heer, u weet dat ik van u houd.’ Jezus zei: ‘Hoed mijn schapen,’ ¹⁷ en voor de derde maal vroeg hij hem: ‘Simon, zoon van Johannes, houd je van me?’ Petrus werd verdrietig omdat hij voor de derde keer vroeg of hij van hem hield. Hij zei: ‘Heer, u weet alles, u weet toch dat ik van u houd.’ Jezus zei: ‘Weid mijn schapen.’ ¹⁸ Waarachtig, ik verzeker je: toen je jong was deed je zelf je gordel om en ging je waarheen je wilde, maar wanneer je oud wordt zal een ander je handen grijpen, je je gordel ondoen en je brengen waar je niet naartoe wilt.’ ¹⁹ Met deze woorden duidde hij aan hoe Petrus zou sterven tot eer van God. Daarna zei hij: ‘Volg mij.’

²⁰ Toen Petrus zich omdraaide zag hij dat de leerling van wie Jezus hield hen volgde – de leerling die zich tijdens de maaltijd naar Jezus toegebogen had om te vragen wie het was die hem zou verraden. ²¹ Toen Petrus hem zag vroeg hij Jezus: ‘En wat gebeurt er met hem, Heer?’ ²² Maar Jezus antwoordde: ‘Het is niet jouw zaak of hij in leven blijft totdat ik kom. Maar jij moet mij volgen.’ ²³ Op grond van deze uitspraak hebben sommige broeders en zusters gedacht dat deze leerling niet zou sterven, maar Jezus had niet gezegd: ‘Hij zal niet sterven,’ maar: ‘Het is niet jouw zaak of hij in leven blijft totdat ik kom.’

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 18/04

²⁴ Het is deze leerling die over dit alles getuigenis aflegt, en het ook heeft opgeschreven. Wij weten dat zijn getuigenis betrouwbaar is.

Meditatie

Gemeente van Christus,

deze zondag heeft in de kerkelijke traditie een dubbele naam meegekregen: ‘de zondag van de goedertierenheid des Heren’ of de Goede Herder-zondag. Die laatste aanduiding is wat minder vanzelfsprekend geworden, sinds de lezing over de Goede Herder uit het Johannes-evangelie een zondag naar achteren is geschoven. Maar die eerste naam blijft met alle overtuigingskracht staan: Misericordia Domini, de zondag van Gods goedheid die ons staande houdt. In het licht van Pasen worden we erbij bepaald, wat de opstanding van Christus voor ons betekent. En daarbij gaat het er niet in de eerste plaats om, dat we ooit voor altijd zullen leven omdat nu eenmaal de dood is overwonnen. Het gaat erom, dat we nú al mogen delen in het gehele bestaan, dat Christus met Zijn verrijzenis heeft opengelegd, niet langer bepaald door de dingen die er ooit fout zijn gelopen in ons leven, de verkeerd gekozen woorden, de onjuiste beslissingen, ons gebrek aan liefde, omdat God Zelf ons tegemoet komt met onverdiende genade. Dat wordt ons vandaag in onze schriftlezing duidelijk gemaakt aan het voorbeeld van de apostel Petrus.

Het zal niet de eerste keer zijn geweest, dat Petrus zijn meester na diens opstanding weer tegenkomt. Die eerste Paasmorgen aan het graf blijft het nog bij de verwarrende ervaring, dat het lichaam er niet meer ligt, maar 's avonds toont de Heer zich aan alle leerlingen en de week daarna opnieuw. Maar dit is wel de eerste keer, dat Petrus door Hem wordt aangesproken; Petrus, de leerling die tot driemaal toe heeft gezworen, dat hij niets met Jezus te maken had. Daar ligt nog iets dat uitgepraat moet worden. Goed, in het evangelie van Johannes vinden we niet de dreigende woorden van Jezus, die ons Matteüs wél overlevert: ‘...wie mij verloochent bij de mensen, zal ook ik verloochenen bij mijn Vader in de hemel’ (Mt. 10:32v), maar het ligt wel erg voor de hand, dat er een vereffening moet plaatsvinden, een sanctionering van dit wangedrag. Maar als Jezus terugkomt op die uitglijder van Petrus, dan loopt het anders dan we zouden verwachten. Hij spreekt hem er niet op aan om hem eens goed zijn schuld in te pepere of om hem aan te zeggen, dat hij voorgoed de liefde van zijn meester heeft verspeeld. Petrus krijgt de kans om het goed te maken, de mogelijkheid om een nieuw begin te maken. “Heb je me lief?”, wordt hem tot drie maal toe gevraagd, parallel aan de drievoudige verloochening. Als je van me houdt, ondanks alles wat er is voorgevallen, toon dat dan door zorg te dragen voor je broeders en zusters, “weid mijn schapen.” En zo levert Johannes ons een tweede roepingsverhaal van Petrus over, aan het eind van zijn evangeliebericht. Het is niet uit met onze rotsman, ook al komt hij zichzelf voor als een zondig mens. Ook al had hij zichzelf gediskwalificeerd, hij wordt opnieuw in de kring getrokken en in dienst genomen.

En hij zal niet de enige zijn. In naam van de Verrezenen wordt ons allemaal verzoening aangezegd, herstel, een nieuwe kans. Niemand is voorgoed uitgerangeerd. Niemand is te min voor Christus. Je hoeft niet heilig te zijn en een perfect leven te leiden om mee te mogen doen met de beweging van het nieuwe leven. Als kerken moeten we daar nog wel een beetje aan wennen. We blijven te vaak bepaalde zonden erger vinden dan anderen en mensen worden op grond daarvan te vaak gestigmatiseerd en buitengezet of uitgesloten. Dan hebben we het nog niet goed begrepen en moeten we toch maar weer een keer naar Petrus kijken.

Want Petrus staat model voor ons allemaal. De protestantse traditie ziet hem niet zozeer als de eerste paus, speciaal geroepen tot een uniek ambt. Hij is representant van de volgelingen van Christus, feilbaar en kwetsbaar als wijzelf. Ook wij kunnen niet zó verdwalen in het leven dat er geen terugkeer meer mogelijk is. Wij kunnen niet zulke foute keuzen maken, dat Christus voorgoed een afschuw van ons heeft. Zelfs als we onszelf niet meer in de ogen durven kijken

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 18/04

vanwege alles wat er is voorgevallen, komt Hij ons met vergeving tegemoet. En dat mag onze werkelijkheid tekenen, ook vandaag.

In het bijzonder op deze zondag ‘Misericordia Domini’, ‘goedheid van de Heer’. De Levende zoekt ons op en biedt ons een nieuw bestaan aan, opstandingsleven. Hij maakt ons tot andere mensen.

Dat zie je ook aan die Petrus, die zich voortaan nooit meer door de angst zal laten regeren, maar die enthousiast getuigt van de levende Heer, zelfs als hij dat volgens de traditie met de kruisdood zou moeten bekopen. Hij houdt vast aan God en mensen, zoals Christus. Hij zorgt voor degenen die God op zijn pad brengt, als een huurling die een goede herder is geworden - en daar wordt vandaag dan toch de deur al een beetje opengezet naar het evangelie van de komende zondag waarin Jezus als de Goede Herder wordt getekend. En dat is niet maar een toevallige bijkomstigheid. Het Johannes-evangelie tekent ons Jezus als de mens die zo met God verbonden is, dat je niet meer kunt zien waar de ene ophoudt en de andere begint. Maar sinds die eerste Paasdag is daar nog een andere werkelijkheid bijgekomen, waar het de leerlingen van Jezus betreft. Degenen die delen in Zijn nieuwe leven zijn zó met Hem verbonden, dat je in hen niet meer kunt zien, waar zij zelf ophouden en waar Jezus begint. Het is in Zijn gemeente dat Zijn werkzaamheid doorgaat, Zijn verzoening de wereld wordt ingedragen, Zijn herderschap handen en voeten krijgt. En dat raakt ook ons. Ook wij worden uitgenodigd om onze liefde voor Christus uit te leven door zorg te dragen voor de wereld en de mensen om ons heen, als mensen die een nieuw bestaan zijn ingegaan. Petrus is zo'n nieuwe mens geworden, een liefhebber in voor- en tegenspoed. Wat belet ons om diezelfde weg te gaan?

In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.
Amen.

Lied: O Heer, blijf toch niet vragen (NLB 649)

O Heer, blijf toch niet vragen.
Gij weet dat ik U haat,
dat ik geen kruis wil dragen,
niet gaan waarheen Gij gaat.
O Heer, blijf toch niet vragen.

O Heer, heb mededogen.
Vraag toch niet weer. Gij weet
dat ik U steeds verloochen,
dat ik U steeds vergeet.
O Heer, heb mededogen.

Gij vraagt ten tweeden male.
Gij, Herder, spreekt zo zacht
van schapen die verdwalen
en kermen in de nacht.
Gij vraagt ten tweeden male.

Heer, blijf mij niet ontroeren.
Ik stond wel voor U klaar,
als ik een zwaard mocht voeren;
maar dit is mij te zwaar.
Heer, blijf mij niet ontroeren.

Ten derden male vraagt Gij.
Gij laat niet van mij af.
Mijn haat, mijn opstand draagt Gij,
begraaft ze in uw graf.
Ten derden male vraagt Gij.

Gij weet toch alles, Here.
Ik heb U lief. Gij weet:
liefde zal mij verteren,
zelfs als ik U vergeet.
Gij weet toch alles, Here.

O Heer, vraag altijd verder.
Uw liefde triomfeert.
Huurlingen worden herder.
Het offerlam regeert.
O Heer, vraag altijd verder.

Voorbeden

Wij danken U, HERE-God,
Gij Vader van alle opstanding, Gij overmachtige,

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 18/04

dat Gij U nog nooit hebt laten gelden,
dat Uw nabijheid zo verborgen is in ons midden,
dat er niet meer dan een leegte van u te zien is,
een open graf waar men de schouders bij ophaalt,
een voetspoor, dat uitgewist wordt.

Leer ons verstaan waaróm Gij niet
voor aller ogen ten tonele verschenen zijt
en alle ongerechtigheid gewoon maar hebt uitgedelgd:
Gij schakelt ons niet uit,
Gij zet ons niet aan de kant,
Gij wilt niet handelen buiten ons om, -
geef ons dan ook de moed om op uw uitdaging in te gaan,
om deze wereld te zien als gelovige mensen,
om haar bewoonbaar te maken en lief te hebben,
om plaats in te ruimen voor allen
die door bruut geweld worden weggeduwd,
die in onze kring niet welkom zijn omdat ze anders zijn,
die niet worden aanvaard omdat ze een verleden meedragen.
Leid ons binnen in uw nieuwe manier van leven,
opstandingsleven, eeuwigheidsleven,
en open ons de ogen voor de onvervangbare waarde van elk ander.
Help ons om zorgvuldig en omzichtig om te gaan met de aarde,
en om liefdevol en zorgzaam te zijn voor elkaar,
in het bijzonder voor wie broos en kwetsbaar is.

Laat ons zo uw goedheid handen en voeten mogen geven in dit bestaan,
als handlangers van Hem die ons aller Goede Herder is.
Wees vooral met degenen die leven in een vaste relatie,
dat zij daarin uw liefde en zorg kunnen vormgeven
en ook daarbuiten zich toewijden aan wie hunkert naar aandacht.
Wees met degenen die werken in de zorgsector,
dat ze het niet moe worden zich in te zetten voor genezing en levensgeluk.

*Matinen,
Thomaskerk*

Gij, Herder en hoeder van ons leven,
maak ons tot waarachtige getuigen
van uw Zoon, Jezus, de Levende.
Neem ons verleden op in uw barmhartigheid
en leid ons op de weg naar uw toekomst.
Vernieuw ons door uw Woord,
zodat wij U van harte kunnen liefhebben
en trouw elkaar mogen dienen
in navolging van Hem,
die Gij uit de doden hebt doen opstaan,
in deze vreugdevolle tijd
en heel ons leven.

Dienstboek PKN

In de stilte leggen we voor U neer wat een ander niet voor ons kan zeggen.

Zo bidden we U, Heer, onze God, in de naam van uw Zoon, Jezus Christus, onze Heiland,
die ons met deze woorden tot U leerde bidden:

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 18/04

Onze Vader, die in de hemelen zijt,
Uw Naam worde geheiligd;
Uw Koninkrijk kome;
Uw Wil geschiede, gelijk in de hemel also ook op aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood;
en vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren;
en leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.
Want van U is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid
tot in eeuwigheid.
Amen.

Lied 908: Ik heb U lief, o mijn beminde

1. Ik heb U lief, o mijn beminde,
die al mijn vreugd en sterkte zijt.
Ik heb U lief, o welgezinde,
wiens komst ik dag en nacht verbeid.
Ik heb U lief, o schoonste licht,
glans van Gods aangezicht.

2. Ik heb U lief, o Gij mijn leven,
vriend die mij trouw zijt tot het eind.
Ik wil aan U mij overgeven,
mijn zon, zolang Gij mij beschijnt.
Ik heb U lief, - o kom dan, kom,
Christus, mijn Bruidegom!

6. Blijf, Heer, mij met uw gunst genegen,
dat ik niet weer verdwalen zal;
houd Gij mijn voeten op uw wegen,
dan brengen zij mij niet ten val.
O licht, dat op mijn leven viel,
verlicht mij lijf en ziel.

7. Ik heb U lief, o wonderschone,
ik heb U lief, Gij zijt mijn God.
Ik vraag niet, dat Gij mij zult lonen;
ik heb U lief, ook in de nood.
Ik heb U lief, o schoonste licht,
gezegend Aangezicht!

Zegenbede

Gaat dan heen in vrede, dragend en uitdragend de zegen van God:

De genade van onze Heer Jezus Christus
en de liefde van God
en de gemeenschap van de Heilige Geest
zij met u allen.

AMEN.